

אלא, בא הפסוק לומר לך: כמו שהקטרה נעשית בראש המזבח — אף מיצוי מקום עשייתו הוא בראש⁽¹⁰⁹⁾ המזבח.

הא כיצד? היה עולה בכבש ופונה לסוכב ובא לו לקרן דרומית מזרחית, היה מולק את ראשה ממול ערפה ומכדיל וממצה מדמה על קיר המזבח העליון, אם עשאה את מיצוי הדם למטה מרגליו של כהן אפילו אמה אחת כשירה⁽¹¹⁰⁾ משום שכהן היה עומד בסוכב, וחוט הסיקרא נמוך מהסוכב באמה אחת, וכל שהוא מעל לחוט הסיקרא כשר למיצוי הדם.

רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים: היא עצמה מצות הקטרתה אינה נעשית אלא בראש המזבח, ולא בסוכב. ומכיון שמיצוי צריך להיעשות במקום הקטרה, אם כן יוצא

שהטאתה נזרק דמה למעלה, אפילו הכי עולתה של בהמה נזרק דמה למטה, אם כן, עוף שהטאתו מזים את דמה למטה — אינו דין שתהא עולתו מתמצית למטה.

תלמוד לומר: אינו כן אלא דם עולת העוף היה ממצה למעלה במזבח, ולמדים זאת מהפסוק "ומלק והקטיר ונמצה דמו", ובי תעלה על דעתך לפרש את הכתוב כפשוטו, והלא אי אפשר לפרש כך שהרי מאחר שהקטיר כיצד הוא חוזר וממצה? הלא כבר נשרף, ואם תרצה לומר שהפסוק "והקטיר ונמצה" מדובר בהקטרת הראש, ובא הפסוק לומר שמקטיר את הראש ואח"כ⁽¹⁰⁸⁾ ממצה את הגוף, ונפרש את הכתוב כפשוטו, הקטרה ואחר כך מיצוי, זה אינו נכון, שהרי לכתחילה צריך שימצה את דמו כולו וגם דם הראש בכלל, ואם יקטיר את הראש תחלה שוב לא יוכל למצות את דם הראש.

ונפקא מינה מזה, שבכל הקרבנות הדין הוא שזריקת הדם שלא במקומו מועילה לכפר לבעלים [ורק הבשר פסול] אך בעולת העוף שמיצה דמה למטה לא יתכפרו בעלים. שבכל הקרבנות זה רק שינוי מקום הדם במזבח, אך בעולת העוף זה שינוי מקום העבודה והרי זה כמו שמלקה למטה.

אלא שהוכיח שגם בעולת העוף נאמר הדין שמקום מתן דמים שלה למעלה. נמצא שיש בה שני דינים. הן משום מעשה המיצוי שצריך למעלה, והן משום מתן דמה שיהא למעלה.

110. והטעם משום שהם סוברים שאפשר לעשות מערכה על גבי סוכב כמבואר בגמרא להלן. וביארו התוס' שלכן מועיל גם באמה שתחת הסוכב, שאמה הסמוכה למקום הקטרה כשירה כמו שבזריקת דם על הקרן אפשר לזרוק

מכזית, מכל מקום כיון שאמרה תורה להקטיר הראש לחוד, הרי הוא נעשה בריה [דבר חשוב] וקריו הקטרה אף בפחות מכזית.

108. זוהי קושיית רש"י. ותירץ כדלהלן והרמב"ן בפירוש התורה תירץ על זה שוודאי שאי אפשר להקטיר הראש קודם המיצוי, כי בכל הקרבנות אין ההקטרה אלא אחר שיגיע דמם למזבח.

109. גם בחטאת בהמה הדין לזרוק דמה בחצי מזבח העליון. וביאר בזה הגרי"ז שיש בזה שני דינים נפרדים. שבחטאת הוא משום שמקום הדם במזבח הוא בחצי העליון. אך בעולת העוף נאמר דין במעשה המיצוי שמקומו בראש המזבח. וכשם שמליקת עולת העוף [ובמליקה אין כלל מתן דמים] מקומה בחצי העליון, כמו כן המיצוי מקומו שם משום מעשה העבודה.